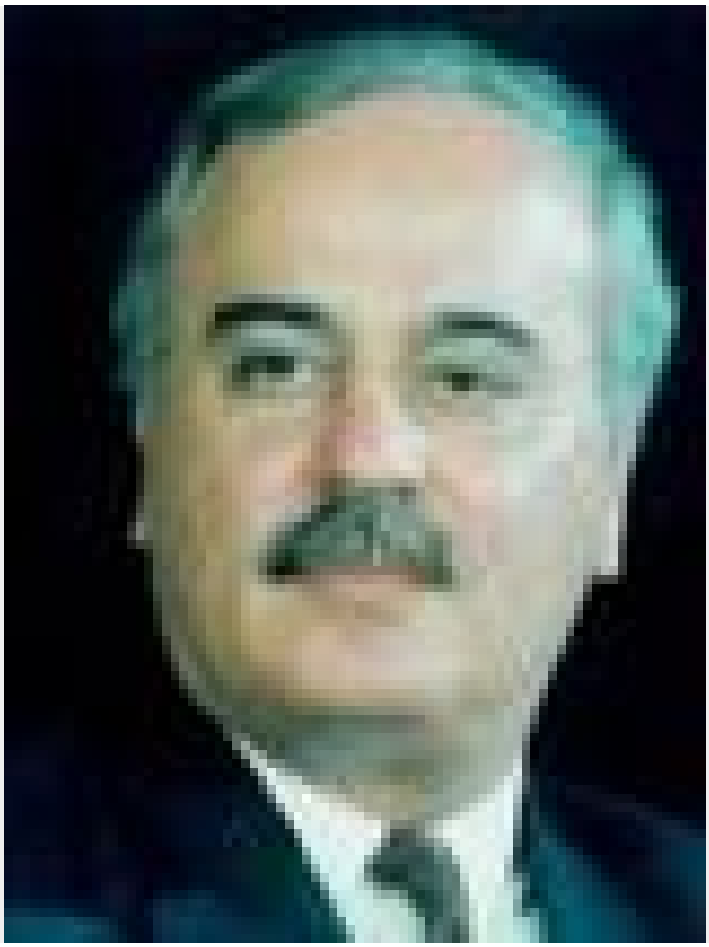
«ԱՒԱՆԴԱԿԱՆ»ՈՒԹԻՒՆԸ ՈՒՐԿԷ՞ ԿԸ ՍԿՍԻ ՈՒ...ԿԸ ՎԵՐՋԱՆԱՅ

Posted on June 21, 2011 by Keghart

Category: Opinions

Մենք Ենք՝ Մեր Ցաւերը Շարքէն

Պարոյր Աղպաշեան, Պէյրութ, 20 Յունիս 2011

Աւանդական *բառ-եզրը* կարելի է հասկնալ կամ բացատրել երկիմաստ առումներով. մէկը՝ աւանդոյթներու հետեւելու կամ անոնց կառչած մնալու դիտաւորութեամբ, հետեւաբար, դրական նշանակութեամբ, միւսը՝ հնաբոյր կամ կաղապարուած մնալու իրողութեամբ, հետեւաբար, (ինչ որ տեղ) ժխտական:

Բնական է, առաջինի նկատմամբ չի կրնար ցուցաբերուիլ որեւէ վերապահութիւն կամ քննադատական վերաբերմունք, սակայն, երկրորդի պարագային, նոյնը կարելի չէ ըսել, ոչ ալ համակերպիլ այդ դրուածքին:

Մենք Ենք՝ Մեր Ցաւերը Շարքէն

Պարոյր Աղպաշեան, Պէյրութ, 20 Յունիս 2011

Աւանդական *բառ-եզրը* կարելի է հասկնալ կամ բացատրել երկիմաստ առումներով. մէկը՝ աւանդոյթներու հետեւելու կամ անոնց կառչած մնալու դիտաւորութեամբ, հետեւաբար, դրական նշանակութեամբ, միւսը՝ հնաբոյր կամ կաղապարուած մնալու իրողութեամբ, հետեւաբար, (ինչ որ տեղ) ժխտական:

Բնական է, առաջինի նկատմամբ չի կրնար ցուցաբերուիլ որեւէ վերապահութիւն կամ քննադատական վերաբերմունք, սակայն, երկրորդի պարագային, նոյնը կարելի չէ ըսել, ոչ ալ համակերպիլ այդ դրուածքին:

Եթէ հայ ժողովուրդին (խօսքը կը վերաբերի սփիւռքահայութեան) կազմակերպութիւնները, գործելաձեւերը, յարաբերութիւնները, մօտեցումները, դիրքորոշումները, քննարկումները կամ ընդհանրապէս վերլուծումները պիտի ըլլան “աւանդական”ութեան սկզբունքով, տրամաբանութեամբ ու տհասութեամբ, վա՜յ քեզ հայ ժողովուրդ...

Ինչպէ՞ս կարելի է ըլլալ հաւկոյր ու կարճատես, գիտակցաբար թէ ոչ, “կառչել”ով կաղապարուած “աւանդական”ութեան, գործելով այդ ոճով, շարժելով այդ եղանակով, յարաբերելով այդ ձեւով:

Յարաշարժութեան, յառաջդիմութեան ու կենսունակութեան այս դարուն, ո՞րքանով ներելի է ըլլալ այնքան “աւանդական”, ապրիլ “աւանդական”ութիւն ու մանաւանդ քարոզել “աւանդական”ութիւն, երբ պահն ու ժամանակները այլ պահանջքներ ունին - *այժմէական*

ու *հրամայական*:

Ինչպէ՞ս կը խօսուի ազգային-քաղաքական հրատապութիւններու մասին, զանոնք բարեկարգելու կամ բառնալու մտահոգութեամբ, բայց “կախուած”ութիւն կը ցուցաբերուի “աւանդական”ութեան… աւանդական հայեացքներուն, ըմբռնումներուն ու դատումներուն նկատմամբ, աւանդաբոյր եւ աւանդամէտ մտածողութեամբ:

Հայաստանցի հայրենակիցները, օրինակի համար, երբ կը խօսին Սփիւռքի մէջ գործող հայ ազգային կուսակցութիւններուն մասին, զանոնք կ`անուանեն “աւանդական” կուսակցութիւններ, իսկ Սփիւռքէն ոչ ոք կը հակազդէ այդ … անուանարկումին:

(Ի դէպ, իմ “Զարթօնք”եան խմբագրական-հրապարակագրական գրութիւններուս մէջ, բազմիցս անդրադարձած եմ այս “կոպտ”ութեան ու հիմնովին մերժած այդ յորջորջումը, սակայն… ոչ մէկ արձագանգ հայրենի պատկան կողմերէն):

Պէտք է տարուիլ մտածելու, թէ հայաստանցիները (կրնա՞յ ըլլալ) թերեւս երկու նպատակով զանոնք կը կոչեն “աւանդական”.

ա. *Անգիտութեամբ*, մինչդեռ՝ հայ ազգային կուսակցութիւնները այդպէս կոչելը կամ համարելը անընդունելի եւ անհանդուրժելի որակում են, ի դէմս անոնց ունեցած գործունէութեանց, վաստակին ու փորձին, տակաւին չհաշուած, որ արեւմտահայերէնի մէջ, “աւանդական” ըլլալը կամ “աւանդական”օրէն գործերը այնքան ալ բաղձալի դարձուածքներ չեն:

բ. *Գիտութեամբ* (ինչ որ խիստ վտանգաւոր է ու պէտք է մտահոգէ բոլոր “աւանդական”ները), թէ՝ սփիւռքահայ այդ կազմակերպութիւնները… վերջացած են ու դարձած… աւանդական, մնալով մօտիկ թէ հեռաւոր “աւանդական”ութեան մէջ:

Ենթադրութի՞ւն է ասիկա, վարկա՞ծ, թէ՞ տեսակէտ:

Ամէն ոք կրնայ իւրովի մեկնաբանել կամ տեսնել հարցերը, բայց, ի՞նչ կը փոխուի *տիրող* ու *գործող* իրականութենէն. երբ Սփիւռքի մեծամասնութիւնը ինքզինք դրած է “աւանդական”ութեան պարունակին մէջ եւ “աւանդական”ութեան ակնոցով կը դիտէ հայ իրականութիւնը:

Հետաքրքրական է, ինչո՞ւ հայրենի պետական քաղաքական հասարակական թէ կուսակցական շրջանակները, երբ կը խօսին հայրենիք “վերադարձած” ՆՈՅՆ կուսակցութիւններու ու հոն գործողներու մասին, չեն ակնարկեր անոնց “աւանդական”ութեան ինքնութեան, բայց, կը շեշտեն անոնց “աւանդական” ըլլալու

հանգամանքը:

Ասիկա չի՞ մտահոգեր “աւանդական”ները եւ “աւադական” կուսակցութիւնները:

Ասիկա չի՞ տագնապեցներ “աւանդական”օրէն գործողները եւ “աւանդական”ահար գործիչները:

Ասիկա չի՞ զգաստացներ “աւանդական”ութեան կառչածները եւ “աւանդական”ութեան ետին պահուտողները:

Ոչ ոք պէտք է ակնկալէ որ այս կամ այն կողմ մը, հոսանք մը, կազմակերպութիւն մը, իր սկզբունքներէն կամ գաղափարական հաւատամքէն հեռանայ կամ հրաժարի, բայց, ո՛չ ալ պիտի ուզէ նաեւ որ, յանուն “աւանդական”ութեան, մնալ հոն՝ ուրկէ բացակայ է հաւաքականութիւնը, շրջանակը:

Վերջին հաշուով, “աւանդական”ութեամբ բարբառողներ, չե՞ն տեսներ (թէ՞ չեն ուզեր տեսնել), ներկառուցային թէ ներազգային գերխնդիրները լուծելու համար, այլեւս անհեթեթութիւն է “աւանդական”ութեան յանկերգը:

Այս մէկը ոչ ոքի շահոյթ կ՝ապահովէ, ոչ ալ աւանդոյթ կ՝արձանագրէ, այնքան ատեն որ՝ “աւանդական”ութեան խորագիրին տակ, կը տուժեն սերնդափոխութեան չափանիշերը, նորարարութեան հաւանականութիւնները ու ջահակրութեան կրողները:

Բայց, անգամի մը համար, ըլլանք անաչառ եւ անկեղծ. սփիւռքահայ իրականութեան մէջ, չկա՞ն “աւանդական”ութեան գերիներ, որոնք այդ պատմուճանին տակ, այս կամ այն ձեւով, ոչ միայն կը դաւաճանեն այդ “աւանդական”ութեան, այլեւ կը պղծեն զանոնք: Ո՞վ կրնայ հակառակը փաստել, երբ ոմանք “աւանդական”ութեան անունով դասալքութիւն կ՝ընեն, ուրիշներ՝ բրտութիւն, իսկ ոմանք ալ՝ պոռոտախօսութիւն:

Բան մը կայ որ սխալ է, ասոր կամ անոր մօտ, իսկ ատիկա թափանցիկ է:

Պէտք է մատնանշել զայն (կամ զանոնք), եթէ, իրօ՛ք, տակաւին կան “աւանդական”ութենէն վերածնուած ու վերանորոգուած հաւատքի զինուորներ: